

MUNKÁSSZÓ

DEMOKRATIKUS HETILAP

II. évfolyam. 29 szám.
Salgótarján, 1946. szept. hó 22

Egyes szám ára: 60 fillér.
Előfizetési ár: Egy hónapra 2 F 40 f.
Negyedévre 7 forint.

Megjelenik minden VASÁRNAP
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca 45. szám

EGY HÉT MULVA

Szeptember 28-án ül össze a Magyar Kommunista Párt harmadik kongresszusa. Az ezzel kapcsolatos kongresszusi verseny 20-án fejeződött be. A kommunisták szerte az országban mindenütt a kongresszussal kapcsolatosan szocialista versenyt indítottak, úgy szervezeti téren, mint az ország szempontjából annyira fontos többtermelés vonalán. Megindult a verseny a mi városunk üzemi pártszervezetei és a járásunk pártszervezetei között is. Üzemeink pártszervezetei versengtek abban, hogy a maguk elé tűzött célt melyik tudja előbb megvalósítani és jobban elvégezni. Melyik szerez több tagot a pártnak, melyik szilárdítja meg a munkafegyelmet és melyik fogja a többtermelés terén a kitűzött célt előbb elérni. De versengtek azon a téren is, hogy a város és falu viszonyát melyik tudja jobba, bensőségesebbé tenni. Itt nálunk is, mint szerte az országban; a városi dolgozók munkacsoportokat szerveztek, melyben az itt étező összes szakmák képviselvel voltak.

Kimentek falvakra, hogy megjavítsák a falusi dolgozók cipőjét, ruháját, fazekát, ekéjét, gazdasági szerszámját, stb. a borbély ingyenes hajnyírást tartott. De nemcsak az ipari munkások mentek ki a falvakra, hanem kiment az orvos is és házról-házra járva ingyenesen megvizsgálta a sápadt, beesett arcú falusi dolgozót, annak gyermekét.

A kongresszusi verseny alatt szerte az országban, új lendületet vett az ujjáépítés, nagyobb akarással fogtak neki a kommunista dolgozók a többtermelésnek a gyárakban, a bányákban magukkal rántva a más pártban lévő dolgozókat is. A verseny alatt megjavult a munka morál, a dolgozók kiközösítették maguk közül azokat, akik úgy gondolták, hogy a demokráciában nem kell dolgozni. A verseny mozgásba hozta az egész párttagságot és a párttagság a versenyben kifejtett munkáján keresztül megnövelte Pártunk erejét a városban épp úgy mint a falvakban, szorosabbra fűzte a munkás és paraszt szövetséget.

Az egy hét mulva összeülő kongresszus a Magyar Kommunista Párt életében a III-ik lesz de első, melyet legális körülmények között fogunk megtartani.

A kongresszusok a kommunista pártok életében mindig óriási fontossággal bírtak. A mi első kongresszusunk, mely 1925-ben ült össze melyet vezérünk Rakosi Mátyás elvtárs szervezett, létrehozta egy olyan korszakban, 1919-ben önként feladott Magyar Kommunista Pártot, amikor a magyar reakció megszállította uralmát és berendezkedett „békes időkbe.” Ez a kongresszus az ujjonnan megszületett, létrehozott pártnak megjelölte ezt az utat, melyen keresztül a párt eredményesen folytathatta harcát a magyar dolgozó nép érdekében kivívásáért. A II-ik kongresszus az ország életének egy másik fordulópontján ült össze, amikor a Bethlenféle konszolidáció bukása küszöbön állt. A második kongresszus hivatva volt felkészíteni a pártot a válság által kieleződött helyzetre és taktikát dolgozott ki, melynek segítségével folytathatta harcát a kieleződött helyzetben a munkások érdekeiért. Ez a két kongresszus akkor zajlott le, mikor a Magyar Kommunista Pártot illegálisításba szorították, üldözött vadként kezelték.

Egy hét mulva összeülő III-ik kongresszusunk egészen más körülmények között fog összeülni. Ma legális, az ország második legnagyobb pártja vagyunk.

Kormányzó párt vagyunk, szemben az említett két kongresszussal, ahol az illegális körülményekből kifolyólag 40—50 elvtárs vett részt, most 362 demokratikusan megválasztott küldött fog megjelenni. Ma nemcsak a körülmények mások, hanem a feladatok is. Az elmúlt egy és háromnegyed év alatt demokráciánk igen sokat fejlődött és Pártunkkal az élen igen komoly eredményeket ért el.

A Magyar Kommunista Párt igen sok csatát vezetett és vitt

győzelemre, élen állt az ország ujjáépítésének harcában, demokráciánk megerősítéseért vívott harcban. Míg a magyar dolgozók felépítették a gyárat, ujjáépítették az üzemeket, ezzel egyidejűleg talpra állt a tőke is amely az infláció ideje alatt megerősödött, meggazdagodott.

A tőkés reakció megerősödése folytán a helyzet kieleződött és mind nagyobb és nagyobb akadályokkal és nehezségekkel kell megküzdenuünk, hogy a magyar demokráciát a fejlődés útján előre vigyük. A demokrácia fejlődésének két iránya lehetséges: mehet balra, de mehet jobbra is, vagyis a népi demokrácia irányába előre, vagy a polgári demokrácia irányában hátra.

Mi magyar kommunisták a megkezdett uton akarunk menni, a népi demokrácia irányában, a reakció pedig jobbra, a polgári demokráciával kíván menni. A demokrácia további fejlődése hogy az balra, vagy jobbra tart-e attól függ, hogy a parasztság velünk dolgozókkal fog-e tartani,

vagy a tőkések mellé fog állni. A nagytőke ma mindent elkövet, hogy a parasztságot, amely a munkásság természetes szövetségese kell, hogy legyen, maga mellé állítsa. A Magyar Kommunista Párt III-ik kongresszusa, amelyre az egész ország, barát és ellenség egyaránt felfigyel, mindezekre a kérdésekre határozottsággal meg fogja adni a választ.

Rakosi elvtárs, pártunk nagy vezére, beszámolójában meg fogja mutatni nekünk az utat, mely út az ország gazdasági felemelkedésének, a demokrácia politikai megszilárdulásának és a népi demokrácia kiepítésének útja.

Nagy Imre elvtársunk utat fog mutatni a parasztság kérdésében és Kádár elvtársunk meg fogja jelölni azt a szervezeti utat, mely szervezeti uton a párt politikáját végre lehet hajtani.

A III-ik kongresszus meg fogja mutatni, jelölni azt az utat, melyen haladva visszaverhetjük a reakció, a tőke minden támadását és felépíthetjük a magyar népi demokráciát. Szeptember 28, a Magyar Kommunista Párt III-ik kongresszusának napja, be fog vonulni a magyar történelembe. O. J.

Révai József Salgótarjánban

Folyó hó 17-én d. u. 6 órakor Révai József, a Szabad Nép főszerkesztője pártnapot tartott az Ipartestületben.

A forint stabil pénz lett, jól bevált — mondotta Révai elvtárs — de azért vannak bajok a forint körül. A munkásság az országépítésből, az üzemek helyreállításából 100 százalékgig kivette részét a ma már ott tartunk, hogy sok üzemben a 38-as termelési színvonal 85—90 százalékgát, sok helyen 100—110 százalékgát is elérték. Ezzel szemben nem mondhatjuk, hogy a javak egyenlően vannak elosztva. Ma már elérkeztünk ahhoz az időponthoz hogy benyújtuk számlánkat és a dolgozók életszínvonalának emelését követeljük.

Az ipari termelvények árai túl magasak. Ezt a reakció, különösen a Kisgazda Párt jobbszárnya a maga részére úgy igyekszik hasznosítani, hogy a falu dolgozó parasztsága közt azt hirdeti, hogy az ipari áruk ára azért olyan magas, mert magasak a

kollektív szerződések béréi. Hogy ez mennyire nem igaz, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a munkásság bére a 38-as bérszínvonal legfeljebb 50 százalékgát teszi ki, viszont az árhivatali ártól az ipari áruk árai az 1938-as árszínvonalat 4—5 szörösen sőt némely cikknél többszörösen is felülmúlják. Csehszlovákiában, Jugoszláviában és Amerikában, ahol a munkabérek a magyar munkabéreknek a sokszorosát teszik ki, az ipari áruk árai jóval alacsonyabbak, mint a magyar árai. Tehát a kalkuláció rossz. — A munkásság hozott áldozatot, hogy az ország talpraálljon, ideje, hogy a burzsoázia, a nagytőke is hozzon áldozatot. E helyett a nagytőke úgy igyekszik magát szarálni, hogy a dolgozók tömegeit akarja a munkásokkal szembe dobni.

A szakszervezetekre hárul az a feladat, hogy a dolgozók jogos követeléseit sikra szálljon és az életszínvonal felemelését kiharcolja. Eddig a szakszervezetek voltak azok a szervek

Szeptember 22, a Szabad Nép napja!

amelyek a munkásságot lékezték, de ma már be kell, hogy töltsék igei hivatalukat, azaz a dolgozók érdekei képviseletében mindent megtegyenek. Súlyos harcok előtt állunk, de célunk az, ahogy a dolgozók a termelésben magasabb színvonalat érjenek el, olyan mértékben emeljék az életszínvonalát is.

Nem elégszünk meg azzal sem, hogy a 38-as életszínvonal 80-90 százalékat érjük el, hanem fokozatosan el kell érniünk a 38-as 95 vagy 100 százalékát, sőt, még ezen is javítanunk kell.

A munkanélküliség veszélye fenyegető emelkedik. A szakszervezetekre hárul az a feladat is, hogy a munkanélküliséget a legminimálisabbra csökkentsék. Az üzemek szanálását ne a dolgozók elbocsátásával, hanem a magas fizetési vezérigazgatók, igazgatók és cégvezetők leépítésével kezdjék, s az így nyert megtakarításból a dolgozókat foglalkoztassák. A reakció nem így gondolkodik, hiszen a miniszterelnökség, Balogh István államtitkár urral az élén, igyekszik az egész magánalkalmazotti B lista rendeletet kijáratni s olyan „rendeletet” kiadni, melyben a vezető s igen magas fizetési tisztviselők B listázását teljesen elkerülik. Ez ellen a legerősebben tiltakozunk.

Az ipari dolgozóknak s a parasztságnak mind szorosabban kell fűzni az összehozást s az ipari nagydíke mesterkedéseivel szemben közös harcot kell folytatni, mert ami érdeke az ipari dolgozóknak, az érdeke a dolgozó parasztságnak is.

Pártunknak a felfutást napirenden kell tartani a dolgozó parasztságot meggyőzni arról, hogy a közös érdekért velünk együtt kell harcolnia.

A nagytőke politikája odairányul, hogy a dolgozó parasztságot magának megnyerve, úgy állítsa be, hogy a kommunista párt a magántulajdon ellen tőr, így akarja a parasztságot felhasználni a Weiss Mannfrédék, Róth, Chorinok, stb. magántulajdonának védelmére. Ezt a manővert nekünk ipari dolgozóknak le kell leplezni s a dolgozó parasztság személt felnyitni.

Beszélt Révai elvtárs a fizikai dolgozók, s a magánalkalmazotti tisztviselők között levő aránytalan fizetésekről, amit a munkásság megelégedésére kell megoldani. Ebben is a szakszervezeteknek kell a harcot folytatni. Nem demagógiával tüzött követelésekkel előadni, hanem a lehetőségek szerint felállítani a követelést.

Ezután az ország községi választásokról beszélt. Új választójogi törvényt fog a Belügyminiszter kidolgozni, amelyben ki kell zárni a választójogból a volt nyilasokat s a jobboldali szervezetek tagjait, de ezeknek a hozzátartozóit is.

Ezután a határainkon túl levő magyar testvéreink sorsára foglalkozott. Sohasem fogunk beüldözni abba, hogy a határainkon túl levő magyarok embertelen rabszolgaéletmódot éljenek. Az egész világ előtt tiltakozunk a csehszlovákok eljárása ellen, amelyet 200 ezer magyart akarnak földönfutóvá tenni. Sohasem mondhatunk le arról a követelésünkről, hogy a határainkon túl levő magyarok nemzeti életüket élhessék s őket mindenben a többi nemzetekkel egyenlő elbírálásban részesítsék. Ebben a harcban a Magyar Kommunista Párt az élen harcol.

A békét elvesztettük Párizsban, mert a háborút is elvezettük, de nem lehet célja sem az Egyesült Államoknak, sem Angliának, még a trianoninál is súlyosabb feltételekkel sújtani bennünket. Ez soha megnyugvást napunknál nem talál. Nem vagyunk sovínyszíjak, de az emberi demokratikus jogokért akur szállunk.

Értelmiségi ankét

Szeptember 14-én a MKP nevében Blánár Sándor elvtárs az értelmiséghez szólt. Előadását mindenki élvezettel hallgatta.

Kifejtette, hogy a szocializmus mindent mozgásban vizsgál. Így figyeli a fejlődést is. A múlt adja az okot, a jelen a következményt és a jövőből alkotja meg véleményét a jövőre, mint követendő célt. Ezt kell tennie minden gondolkodónak.

A társadalmi rendszerek is fejlődnek, születnek, virágoznak és lefűnnek.

A kapitalista rendszer már csak diktatúrával tarthatja fenn magát. Tele volt ellentéttel. Célja neki is az ipar, tudomány, művészet fejlesztése volt, de időnként már kénytelen volt megállni, nem bírta továbbfejleszteni. Hogy mégis munkálatokat tudjon teremteni, kénytelen volt mindgyakrabban háborúkat előidézni. Tehát erkölcstelen volt a mi szemükhben.

A technika megszüntette a távolságot, tehát utópia az ellentéteskedés és időszertelen a fajiság, Herrenvok, stb. hangoztatása. Erkölcstelen célja az örökös ellentétek szítása.

A marxista rendszer a modern szocializmus. Célja az ipar továbbfejlesztése, a háború és válságok megszüntetése, az egy állat és egy párt országméjének megvalósítása. Ez szovjet földön meg is valósult.

A múltban bűn volt a nemzetköziség elvetése. Pedig a kommunizmus a családok, igaz házfiság melletti tanúságot. Ezt minden értelmes embernek meg kell látnia. A kommunista nem busnyagvarkodik, hanem alkotómunkával igyekszik nemzetet megmenteni. Megértést hirdet a nemzeti ségekkel, a fajokkal, a szomszédokkal. — békét akar és nyugodt munkát, fejlődést. Az együttélésnek mintaképet láthatjuk a Szovjetunióban. Ott nem csak az egyes nemzeteket becsülik meg, hanem azok tudományait fejlesztik, a tudósok különös megbecsülésben élnek.

A magyar kommunizmustól való denesetre hiba volt az értelmiséggel szemben megnyilvánult nyereség. Ereik a tömegekben van és senki nem veheti rossz néven annak nyereségét meg nyilvánulását akkor, amikor a finom uriszlályhoz tartozók ezreivel gyilkoltattak le más fajok és telekezetekhez tartozókat a közelmúltban, s emrebbé nének.

Vérhosszút állhatott volna a tömeg a sok üldözés és gyilkolás után és ezt mégsem tette. Ott csak egyesek és csoportok szenvedtek. Paris miatt most az egész nemzet szíve vörzik és sok fogunk szenvedni valamennyien. De nem busnyagvarkodunk örökké. A MKP indította meg a tespedést: való me nekülést a munka után és ez tartja ma is a lelket az ország dolgozóiban. Az ujjaépítés földre'orm, stabilizáció mindannyi aranykönyve a két munkáspártnak. Szegénységünkhöz mértén mindenki becsületes bért kap a becsületes munkája után.

Nem vagyunk bűnösebbek, mint a szomszédjaink. Sorsunkra a mi volt vezetőink, Horthyék rúttak. A világ még az 1919-es szocializmusunkat is elfelejté, mivel nem ugrottunk ki 1944 október 15-én a háborúból és ezzel tömördek vérontásnak, a háború meg hosszabbodásának váltunk okozóivá. Ezt a hibánkat nem bocsátják meg most Párizsban. A szovjet sem most, sem máskor nem akar háborút. Tehát nem akadályozhatja meg az ellenünk indított terror sem, ha nem akarja Európát újabb háborúba kergetni. Így maradtunk magunkra az ellenünk folyó bajszában.

At kell vennünk a MKP aktivitását és megmozdítani az országot. Meg kell mutatnunk életrevalóságunkat, lelki erőnket.

A fejlődésnek szüksége van az értelmiségre és értelelmre. Csak ott nincs szükség rá, ahol nincsen változás, fejlődés. Éppen ezért az értelmiségnek ki kell lépnie passzivitásából és szerepet kell vállalnia, ha vezető szerepét meg akarja tartani. Egyszerűsítésre törekszünk az egész vonalon, hogy egyszerű emberek is képesek legyenek az ország dolgait elintézni. Tehát ezért az értelmiség nem ragaszkodhat mereven a hatalomhoz, mert ez nem kizárólag az övé. Sőt teljesen elveszti azt, ha továbbra is megmarad passzivitásában. A kommunista nem akarja legyűzni az értelmiséget. Csak fel akar emelkedni hozzá. Tehát a de

ORSZÁG—VILÁG

A párizsi konferencia olasz bizottsága hétfőn befejezte az értekezlet leg nehezebb problémáinak: Triest vitáját, Kurden jogszárv kiküldetéséről és a zsidóellenes megégésről. Jugoszlávia álláspontját és bírálta az angol-szász tervezet, amely Triestet gyarmati színvonalon álló rendőrállammá akarja lezüllesztetni.

A közelmúltban Svédországban megtartott községi választások folya mában a kommunisták hatalmas sikere ket értek el. A svéd baloldalság erőre törése a világ demokráziatöredésének egyik birtos jele.

A háborús bűnösök nemzetközi bírósága ítélethozatalra egy Nürnberg környéki vilába vonult vissza. Az ítéletszövegezés helyét, hírek szerint, a legnagyobb titokban tartják.

A fasista Spanyolországban újabb letartóztatási hullámot indítottak a baloldali elemek ellen. Az ártatlan emberek tömegét vetik börtönbe.

Szovjetunióban megtették az előkészületeket a jegyrendszer megün tetésére. Szeptember 16-tól kezdődően felemelték a munkások és a tisztviselők fizetését.

Zsidó polgarháború réme fenve get Palesztinában. A zsidó irodák ultimátumban hívta fel a Szélsőséges Szervezeteket, hogy szüntessék be a terrorcselekményeket.

Bulgaria valamennyi templomában hálafülszentistisztelet tartanak a köz társaság kiküldetésének alkalmából.

A magyar területi és politikai bizottság hétfőn megtartott ülésén Clementia, a csehszlovák delegátus vezér szónoka kénytelen volt beismerni, hogy a magyarországi szlovákok többsége nem akar Szlovákiába áttelepníni. A kiküldött szerint ennek az az oka, hogy a reakciós magyar kormányok elnyom ták nemzeti érzésüket.

Dr. Jancsó Miklós, egyetemi ta nár, a szegedi egyetem gyógyszer-tani intézetének professzora szülenol nevű új csodagyógyszert fedezett fel: a vérbaj sebeket, szemhártya-gyulladást és rossz indulatú daganatokat rövid idő alatt gyógyítja.

A francia kommunisták a Ruhr vidék nemzetközivé tételét követelik.

Olaszországban is megindult a demokratikus erők összefogása. A római községi választásokon, a hírek szerint,

mokráciában nélkülözhetetlen és felelős az u. n. baloldali értelmiség és főleg pedagógus rétegét, de megkívánja, hogy nemcsak formailag és színi tartozzék a demokrácia hívei köré, hanem lényegileg is, szívet, lélekkel.

Blánár elvtárs előadását a haligatóság nagy tetszéssel és megértéssel fogadta.

A salgótarjáni értelmiségi ankétot megelőzően, szeptember 13-án, Blánár Sándor polgármester elvtársunk Hatvanban tartott hasonló szellemű előadást. Végig élvezeten és meggyőző előadása a hatvani haligatóságban nagy tetszéssel fogadták. A Vigh Vilmos parasztpárti képviselő, az ottani Vöröskereszt-kirendeltség vezetője a salgótarjáni dolgozók iránti szeretetét a két város baráti kapcsolatainak szorosabbá tételé érdekében azzal kívánta helyre nyitani, hogy a jövő nyárra 50 tanjani gyermeknek Hatvanban való ingyenes nyaraltatását vállalja.

A kommunista és a szocialista pártok közötti harcnak indul

Feruk egyiptomi király Törökországba utazott. Valószínűleg az ékegyiptomi szerződés megkötéséről és a tárgyalásokról.

Az a bán-görög határvilágosok során egy görög katona életét veszítette.

Londonból érkező hírek szerint a felálló szlovák újságírók és a zsidó haligatóságok az angol hadsereg ki akarták üldözni.

Az OTI felhívása a munkáltatókhoz!

A társadalombiztosítási törvény kötelezettségét ró a munkáltatókra, mely kötelezettségnek a jogukat mellett is csak úgy tudnak eleget tenni, ha a vonatkozó rendelkezéseket ismerik.

Sajnálatos, hogy a munkáltatók nem állapítják meg, hogy az ismeretek hiánya miatt a járulékon felül a munkáltatók többet előír: kesedelmi bírság és más köte velésért az Intezetet éri támadás.

Segítségére kívánunk lenni minden munkáltatónak. A kerületi pénztár tisztviselőivel együtt készséggel állunk a hivatalos órák alatt a munkáltatók rendelkezésére, hogy a szükséges tájékoztatást megadjuk. Ezen minden hónap utolsó péntekén 18 órakor a kerületi pénztár épületében értekezletet tartunk, amikor tájékoztatni kívánom a munkáltatókat a társadalombiztosítási vonatkozó rendelkezésekről, előadhatják panaszait stb.

Tehát az első, 1946. szeptember 27-én 18 órakor megtartandó értekez letre minden munkáltatót hívja és várja

VAJDA BELA
ügyvezető.

Munkás-paraszt egységet!

Fegyvert a mező-erdő- és vadőröknek

Az erdei falópások, orvvadászok és a mezői lopások megakadályozása céljából, a miskolci Gardakamara az erdőőrök, vadőrök és mezőőrök fegyverrel ellátása érdekében újból sürgős előterjesztéssel élt. Legújabbban augusztus 20-án Fedémes községben egy föld-erdőrt szurkáltak agyon, mert köte lességét teljesítette.

Olvasd mindennap a Szabad Népet!

A város és iskola

A városunk közvéleményét kétségkívül izgalomban tartja az iskolák ügye. Nem szükségtelen tehát, hogy ebben a kérdésben tárgyilagos és pontos tájékoztatást adjunk olvasóinknak.

Az iskolákkal kapcsolatos problémák közt elsősorban az az elhelyezés kérdése. Ez már több mint egy éve állandóan foglalkoztatja a város vezetőségét. Több irányban is törtétek kísérletek. Szóba került a csendőriskola, azután a kislaktanya. Az előbbire a rendőrségnek volt szüksége, mert a rendőrszkolát akarja ott elhelyezni. A kislaktanya, amit a honvédelmi minisztérium már át is engedett, iskola elhelyezésére csak nagyobb arányú átépítés után lett volna alkalmas. Felmerült olyan megoldás is, hogy a rendőrszkolát helyezték el a nagyilaktanya egyik épületébe és az új módon felszerelődő csendőriskolában a gimnázium és kereskedelmi, vagy legalább az egyik iskola nyerne elhelyezést. Ez a megoldási kísérlet azonban az érdekeit minisztériumok egyértelmű ellenállással megüsmült. Így ért vissza végre a város ehhez a kérdéssel kapcsolatos ügyéhez. A nagyilaktanya egy részének átengedésével várta megoldhatónak középiskoláink elhelyezésének igen súlyos problémáját.

Egészen természetes, hogy a további lépéseket illetően a város, mint

erkölcsi testület keze meg van kötve. Addig, amíg szerződés, vagy legalább is használatbavételre jogosító írásbeli engedély kezében nincs, a kért épületekkel nem rendelkezhet. A háború következtében felhúzott jogrend helyreállításában a hatóságoknak kell jó példával előjárni. Tehát, ami a másé, ahhoz jogtalanul nem nyúlhat.

Közigazgatás és pedagógia szembenállása szükségtelen és népszerűség hajszók, bár könnyen sikerre vezető fogás. A két szempont szembenállása elképzelhetetlen. Csak együttes munkával érhető el ebben, mint sok más kérdésben is eredmény, mégis most előállt az a helyzet, hogy míg a pedagógia szempontjára hivatkozva sürgetik a várost, hogy az iskolák megtelelő elhelyezéséről gondoskodjon, ma ugyancsak a pedagógia nevében emelik szót. Mivel pedig az épületek átengedése bármikor megtörténhet, azok teljes kihasználása érdekében természetesen a közigazgatás és pedagógia szempontjainak tökéletes összehangolása. Ezzel a város vezetőségében meg van a lehetőség. Ha pedig ez megtörténik, Salgótarjánban az iskolák ügye nem probléma lesz, — támadási felület, — hanem a nehézségeket legyőző tudó magyar demokrácia újabb helyi viszonylatban elért jelentős sikere.

P—

Az MKP Iparos és Kereskedői Ankét

12-en népes gyűlésen beszélt a város polgármestere, mint az MKP kiküldötte az iparosoknak és kereskedőknek. A Kommunista Párt — mondta — a kisemberek érdekében küzd. A tökéletes nagykereskedelmi kizsákmányolását szemben védelmet nyújt tehát a kisiparosoknak és kiskereskedőknek, mint dolgozóknak. A párt pl. szorgalmazza a szövetkezeti gondolat megvalósítását, amely védi az emlegettek érdekeit is. A gyakorlatilag megvalósult modern szocializmus példája a nagy Szovjet Unióban megmutatja, hogy a dolgozó iparos és kereskedő réteg nemcsak hasonló, de jobb megélhetésre, több megbecsülésre számíthat, ha a demokráciának ez a leghaladottabb formája kiépül.

A Magyar Kommunista Párt kezdeti nehézségein túl vagyunk. Kezdeti időkben talán érdes sűrűdési felületek jelentkeztek az iparos és kereskedő társadalommal szemben, de ezek a fejlődéssel kapcsolatban lecsiszolódnak. Az iparos és kereskedő a maga vevőkörét az ipari munkásság, a parasztság és faludó életmódjában találja. Partunk ezeknek a dolgozó tömegeknek védelmezője kell, hogy legyen, tehát a kisiparos és kiskereskedő, társadalomnak is. És mert ez a réteg a

hazafiságot is kibárgsulyozza, meg kell állapítanunk, hogy a kommunista hazafisága a legőszintebb, legidősebb, tehát a legértelmesebb és legbecsültebb hazafiság is. Ez a hazafiság a népes nemzetek multbeli törekvéseiben a maradék kis nemzet dolgozó többségének mutatja meg az igazi utat, amelyen haladva elbuknia nem, csak lelemékedni lehet.

A hozzájárulóik erősen bangoztaták a szolidaritásmentes éltetkezés szükségességét. Az iparos és kereskedő tisztességes demokratikus életmódban vett becsületes munkát akar végezni, ezért védelmet kér a párt részéről azok ellen, akik őket igazságtalanul támadták. A mult társadalmának mostoha gyermekei ők is a demokráciában védelmet keresnek, ezzel szemben azt éppen szolgálni akarják.

A tanúság, ami az ankét eredményeként lezáródott: a Kommunista Párt a munka pártja. Aki munkájából el, azt támogatjuk — mondta a polgármester — de a munka emberei is támaszkodnak bennünk, hogy az ország ereje paritunkat erősítse és ezen keresztül módunk legyen megvédeni a kisembereket, köztük a kisiparost és a kiskereskedőt.

A háború áldozatai segítségért kiáltanak

Segélykérő panaszszal fordult hozzánk S. F. né, öt gyermekes anyja. Férje és két gyermeke közül, akik katonák voltak, csak egy fia tért haza, az is beteg. A család 27 forint segélyt kap, de ebből — illetékes urak! figyelem! — havi 15 forintot lakbéradóba kell fizetni, a kis vitnyióért. Miből tartson el egy anya, egy beteg és három 7-11 éves iskolásgyermeke?

A beteg fia feláldozta egészségét, ugye! az életet is, hogy anyján és testvéreinek segítsen. Munkába állott. „Könnyű” munkája van, portás egy üzemből. De a beteg testnek ez is sok, a fizetés viszont — heti 20 forint — kevés. Miből él ez a család? Miből

telik ruhára, cipőre, tankönyvre, hogy a gyermekek iskolába tudjanak járni?

Ez csak egy kiragadott példa a sok közül. Több száz, országos viszonylatban sok ezer ilyen tragédia húzódik meg a lezárt ajkak, a könnyfátyolos anyai szemek és az ököbészorított kezű, beteg testvérek gorstérhes homlokai mögött.

Felhívjuk Salgótarján város — Négyszékes lakosságát! — és ha szavunk elég messzhangú, az egész magyar társadalmat! Segítsen.

A hadbavonultak, elesettek, vagy hadifoglyok családjai 15—30 forint segélyt kapnak havonta. A családfe tartó sok esetben évek óta távol van,

a család kikopott mindenből. Hiába az anyai önfeláldozás, ha szűkösen kell is az éhes szájak belömésére, arra már nem futja erejéből, hogy ruhára, cipőre, fehérneműre is jusson a gyermekeknek. Az iskolából mind több és több, eddig is rongyokba járt gyermekek hiányzik: az utolsó rongy is leszakadt róluk, az utcára sem mehetnek ki.

Nem mehetünk el részvétlenül a kérdés mellett. Nem szabad, hogy legyen becsületes ember a városban, a megyében, az országban, aki számára közhíros lehet, hogy Salgótarjánban 50 60, országos viszonylatban több ezer gyermek jár-e iskolába, vagy sem. Tegyük magunkra a gyereket! A jövő magyar generációjáról van szó!

Felhívunk mindenkit: segítsen! Dolgozzon! Adj egy-két javítást!

A „kilencedik” hid

készül már a salgótarjáni hűső pályaudvaron a Kommunista Robor brigád munkája által.

Éppen egy hatalmas hidrendszer építésén dolgoznak a szorgos munkások, amikor odaérkezünk Szabadság! Járunk a közönségre az örszemelőitől ők ők, de a szorgos munka egy pillanatra sem áll meg. Serengeti folyik a lyukasztás, hegesztés, szegescsavar, furás a hatalmas acélgerenda körül. Megkérdeztük a vezető Turcsányi elvtársat, hogy kinek az ötlete volt ennek a Kommunista Hid-pítő Robor brigádnak a megszervezése. Turcsányi elvtárs kérdőnőre elmondta, hogy a Magyar Kommunista Párt salgótarjáni titkárságától kapott utasítás alapján a baglyashaj partizervezet megfelelő szakképzeltséggel kezdte el a hídépítést. A vezetője Turcsányi elvtárs lett, aki gépkezelő és hegesztő. Eredetileg nem is hídépítés volt a céljuk, hanem a salgótarjáni feher pályaudvar rendbekerítése, hogy a hatalmas szénraktárakból kőkenesmentesen továbbbúrhak a vasutak. Az a főmási vagányok rendbekerítése után gondoltak hídépítésre. „Egy év tavaltól nézve a dolgokat, megállapíthatom azt — mondja Turcsányi elvtárs — hogy nagyon kevesen vállalták volna azokat a munkákat amit mi eddig elvégeztünk. Mondhatom azt, hogy kommunista szív és akarat kellett, hogy azokat a nehézségeket, melyeket a természet az emberi nemlétőlódómság és az infúció állított elénk, le tudjuk győzni. Szakmaszerint a következőképpen oszlunk meg: egy kazáskovács, egy villamoshegesztő, öt kovács, öt lakatos és három napszámos. Ezek az elvtársak rongyosan, sokszor éhesen, hóban, fagyban, esőben egyaránt szorgalmasan kommunista öntudattal végezték nehéz munkájukat. Nagy gondot jelentett az anyaghiány és jelent ma is. Ennek ellenére a már megépített nyolc vasúti híd műszaki szempontból az átvető szakképzetséggel véleménye szerint teljes mértékben megfelel a követelményeknek. A feherbírása egyezik a régiekével. Eddig elkészült öt díb 12 és fél méter hosszú acélhíd, 2 díb 17 méter hosszú acélhíd és egy díb, vasbetonhíd. Most készül a leghosszabb, közel husz méter hosszú Zagyva-híd. Ezeket a hidakat a szétrobbarzott roncsokból építettük újjá, a hegesztő páciákon kívül mindent saját magunk készítettünk hozzá, egészen az utolsó szegecsig. Mondhatom azt, hogy a Kommunista Pártot és egy két szakemberen kívül, akik részben a MÁV-nál, részben más vállalatoknál vannak alkalmazásban, nagyon kevéssé értékelték a munkánkat. Célunk az, hogy a Salgótarjáni Hatvan körüli vasútvonalon az összes ideiglenes vasúti

alulmász ruhadarabot, fehérneműt, cipőt cipő.

Cipész! Szabó! Ajánld fel munkádat egy pár cipő, vagy ruha megjavítására!

Kereskedő! Adj cernét, ceruzát, füzetet, könyvet. Segítsen mindenkinek! Tegyük lehetővé az életet természetben, vagy pénzbeli adakozással az életet a munkivétel számára.

Önmagunknak és az egész országnak tartozunk ezzel, mert a nép kultúrája egy a nemzet boldogabb jövőjével.

A gyűlöthelyen a Magyar Kommunista Párt iktatói szervezetében 3 órától este 7-ig lehet átadni az adományokat. Az adományokat hiálapítvány gyűjtjük.

MKP iktatói titkárság Hunyad u. 10.

Olvasd a munkássajtót!

90 kilogramm fehér kenyér

Julius hó 28-án a 3-ik honvéd határőrség zászlóalj Salgótarjánban magas nyáron előadást rendezett. Az előadás a város lakosságának körében nagy rést szelést aratott.

De a jó és kellemes szórakozáson túl más is történt július hó 28-án Salgótarjánban. Megértették a proletár munkások, a demokratikus honvédek az ő erejük, az ő védelmezőjük. Megtudtuk mi honvédek, hogy nem csak üres szavak és a levegőben puffogtatott frázisok azok a megnyitkozások, amelyeket a proletár munkásság vezetői felénk irányítanak.

Augusztus 14-én bányászokdőltség hereste fel laktanyánkat és egy-egy, keresztben szavak kíséretében 90 kilogramm fehér kenyeret adott az a 3 határőrség zászlóalj kilépző százada részére.

Azok, akiknek nem probléma a mai időben is megszerezni a mindennapi kenyeret, talán nehezen tudják megérteni, hogy mit jelent ez. De mi akik látjuk — mert közöttük élünk — hogy mi mennyi verejtékes munkával, milyen lelkes odaadással szorgalmat, demokráciát, a magyar újjáépítést a salgótarjáni bányászproletárok a mai nehéz körülmények között, büszkén hajtjuk meg az őszinte öröm, a boldog elismerés zászlaját. Több ez minden ékesszólásnál, minden írásnál, minden ünneplésnél. Mert saját maguktól, családjuktól, gyermekeiktől vonták meg azt, amit olyan tiszta szívvel adtak, hogy nekünk örömet szerezzenek.

Büszkéek vagyunk és boldogok, hogy ilyen nép katonái lehetünk. — Őszinte, megbízható öröm tölti el mindnyajunk lelkét, hogy a magyar dolgozó magának ismer el bennünket. Hogy tudja a dolgozó magyar nép, hogy nem vagyunk az uraló önkény fegyverei ellene.

Schoeck Karoly, örvetelő.

A „Munkás Szó” a te szavad is!

A Szabad Nép gyors pontos tárgyilagos

A legolvasottabb ujság és
mindenről tájékoztató

A munkásság
a parasztság
az értelmiség

A dolgozó
magyar nép lapja!

Törpénk szombat esti kalandja

Öreg szerkesztőnk épp ebéd utáni szunyoklását végezte a nagy karos székben, amikor nesztelenül kinyitott a szerkesztőség ajtaja és belépett a bánya törpeje. Titokzatosan körülnézett, aztán ujját a szájára téve intett, hogy diszkrét üggyről kíván beszélni.

Kedves szerkesztő ur sültögt, — de ne mondja meg senkinek — szörnyű dolgot fedeztem fel itt Salgótarjában. De hallgassa meg csak sorjában!

A minap ahogy kijöttem a bányából a sógorom Erdei Manó belém karolt és elvitt egy közeli csapzékba. Sógorom az erdő kitermelésnél dolgozik és nagyon jó kollektív szerződése lehet, mert mint hallom minden hajnalban külön talicskán tohák haza az említett csapzékba. Hát betérünk és körülnézünk. Minden asztalnál négy-öt magunkfajta ember itta a hegyi levét (persze nem idevalósi hegynek a levét, mert annak más színe lenne). Hangtalanul, némán, de csendősen ittak. Sógorom is egy literrel kezdte (le se ült még be nem huzta), aztán megeredt a nyelve. A körülöttnök ülők rosszalóan néztek rára, (nyilván zavarta őket a beszéd) de sógorom ügyet sem vetve rájuk elmesélte, hogy ha az erdő irtás ilyen jól halad tovább, decemberben már nem kell mezére járni látványt, mert előre láthatóan novemberben a főtéri fákra kerül a sor, de nem számít — mondta, az ő gazdájának jó összeköttetése van az erdőgazdálkodással, ha más nem akad, a kapirák kiirtására is megszerzi az engedélyt. En illő szeretettel nyeltem le a magam fél literét, aztán megkockáztattam: persze azért bányafát is termeltek? Hogyne mondta ő főlényesen: a tavaszzal üttünk annak valót, de persze még nem nőttek meg. Tovább nem folytathatjuk az eszméserét, mert két hatalmas behemót szomszédunk (biztos még kalóriába kapják a fizetésüket) a hónom alá nyultak, aztán szó nélkül kidobták az utcára.

Sógorommal a járda szélén találkoztunk. Ott ült és nagyon szemrehányóan nézett rám. — Mondd Manó, kám szököttél meg — mit tettünk mi, hogy ilyen csufu bántak velünk?

Marhal mondta a mester. Te nem tudtad, hogy itt ebben az előkelő vendéglőben egy szekta ülészik, amelyek a tagjai szent fogadalmat tettek, hogy az első liter elfogyasztásáig nem beszélgetnek. Te megszenteltelenítetted a regulákat és amikor fél liter után pofáztál exkommunikáltak. Most azonban tűnjünk el, mert 5 liter után ordítani kezdenek és nemsokkal később üvöltözve bejárák a várost, eleget téve

vallási meggyőződésüknek. Aki pedig nem utánozza őket, megverik. Kedves, népszerű gyerekek. Salgótarjában egyre többen lesznek — de csodálatosképpen főbbnyire csak férfiak. Tovább nem beszélgethettünk, mert kinyitott a csapzék ajtaja és a két jól ismert behemót egymásba karolva és szörnyen ordítva megkezdte hajnali természetijárását.

Az ablakok mindenütt becsukódtak és a szunyogításban kifáradt tárgyak rémülten sültögték egymásnak.

Hagyd ott az ágyat, a szilvórium nyelők szektája járja a várost, míg ők imádkoznak, nem lehet aludni.

Hagyja el szerkesztő ur libabőrös háttal osontam haza és mit tesz Isten, a feleségem az éj leple alatt úgy kupánvert egy tervszerűen előkészített sodrófával, hogy bizony Isten én voltam az egyetlen salgótarjáni, aki szombat éjjel bar, de menten elaludtam.

De most már megyek is mert félek, hogy a szekta tagjai árulásomért borba fojtanak. — De azt a fairtást az asszony se tudta bevenni a fejébe. Sic

A Munkás Paraszt Kultur Szövetség hírei.

Felhívjuk a kultúrcsoportok figyelmét, hogy mielőtt bármilyen előadás próbáit elkezdnék, az előadandó darab címet és az előadás idejét a Munkás Paraszt Kultur Szövetségnél (Salgótarján gépgyár) bejelenteni kötelesek, mert ellenkező esetben az előadást a rendőrség nem engedélyezheti. Azokra a vidéki helyekre, ahol a bejelentés idejében megfordított, helyi rendezőket küld ki a Szövetség, akik hasznos tanácsokkal látják el a vidéki rendezőket és szereplőket.

A Szövetség szept. 15-i gyűlésén, felállították a Munkás Paraszt Kultur Szövetség Színjátszó Csoportját, melynek vezetőjévé Takács Andrást, titkárává László Géza választották meg. A gyűlésen Jancsár Sándor a Szövetség főtitkára, betegsége miatt tisztségarát lemondott. Helyére a gyűlés Vinyovszky Lászlót választotta a Munkás Paraszt Kultur Szövetség főtitkárává.

A bányai „Ády Endre” színjátszó csoport, szept. 21-én és 22-én a bányai Madisz helyiségében közkinvátra megismétli Harsányi Zolt: „Bojond Ásvayné” c. 4 felvonásos színművét.

Ugyancsak az „Ády” színjátszó csoport 1946 október 19-én és 20-án Darvas József „Szakadék” c. drámáját mutatja be.

A Szövetség vezetősége elhatározta, hogy színjátszó és szavaló versenyt rendez, melynek pontos programját a „MUNKÁS SZÓ” jövő heti számában fogja közölni.

Felkéri a vezetőség a kultúrcsoportokat, hogy féléves műsortervüket a legrövidebb időn belül küldjék be.

A Munkás Paraszt Kultúrszövetség színjátszó csoportja színjátszó versenyt rendez, melyre minden község színjátszó csoportját szeretettel meghívja. A színjátszó verseny anyagát Takács András megyei kultúrvezetőnél bármely napokon d. e. a városbázán, d. u. a megyei pártszervezetnél a kultúrcsoport vezetői átvethetik. A versenyekre a jövőhónap közepén kerül sor. A Madisz kultúrcsoport a versenybe kerülő színdarabot rövid műsor keretében saját helyiségébe mutatja be, ahova a munkás paraszt kultúrszövetség három tagja bizottságot fog kiküldeni. A legjobban szereplő első három kultúrcsoportot Salgótarjánba fogjuk behozni, ahol egy elő-

adás keretében fogjuk bemutatni tudásukat. A legjobban szereplő három kultúrcsoport díjakkal lesz kitüntetve. Versenyre való nevezést kérjük e hó 25-ig beküldeni. Nevezési díj 5 forint, melyben az előadandó színdarab ára benne van.

Felhívás

a képzőművészetek iránt
érdeklődő ifjúsághoz!

A Munkás Kultúrszövetség és a Madisz művészeti iskolája ismét megnyitja. Oktatás szept. 23-án d. u. 4 órakor kezdődik a bányai Madisz helyiségben.

Mindazok az érdeklődők, akik meg nem írtakoztak be, 23-án d. u. 3-tól 6 óráig, továbbá szerdán és pénteken ugyanezen időben jelentkezhetnek.

Értesíttem továbbá mindazokat a műkedvelőket, akik elfoglaltságuk miatt az iskolát nem látogathatják, hogy október hó folyamán a Munkás Kultúrszövetség Képzőművészeti kiállítását rendez.

Ezen kiállításon résztvevni kívánók rajz, festmény és szobrászmunkáikkal, hétfő, szerda, pénteki napokon d. u. 3-6 óráig október 10-ig a bányai Madiszban jelentkezzenek.

Bóna Kovács Károly
iskolavezető.

Hirdetmény

153900—1946 VII. P. M. számú rendelet alapján felhívom mindazon ipari, kereskedelmi, háztartási és egyéb munkáltatókat, hogy alkalmazottaikat illetményadó fizetése céljából a városi adóhivatalnál 3 napon belül jelentésként be.

Az illetményadónál az adófizetési időszak két naptári hét. A naptári hetet ebből a szempontból hétfővel kezdődőnek kell tekinteni. Az adófizetési időszakra járó illetmények alapján fizetendő illetményadó, a második naptári hetet követő het első napján esedékes és az esedékességtől számított 15 nap alatt adóptétkéskéntesen fizetendő. Az adóptélek 10 százaléka.

Fenti rendelet értelmében általánosítást kérhet mindazon munkáltató, aki kevés munkavállalót alkalmaz, vagy aki bármely oknál fogva fejjegyzések vezetésére, illetőleg illetménykimutatások készítésére célszerűen nem kötelezhető, vagy aki csak időszakonként bizonyos munkálatok elvégzésére alkalmaz munkavállalókat.

Az általánosítás céljára, valamint illetménykimutatási nyomtatvány Végnyomában szerezhető be.

Adócsalást követ el az a munkáltató, aki az illetménykimutatásban tudva olyan valótlan adatot tüntet fel, amely az adó megrovídtására alkalmas vagy az illetménykimutatásból az adó megrovídtására irányuló szándékkal adatokat kihagy.

Az adócsalás miatt kiszabható szabadságvesztés büntetésen felül mellékbüntetésként minden esetben kiszabható pénzbüntetésként a pótlólag előírt adó háromszorosától nyolcszorosáig tehető.

A 154000—1946 VII. P. M. sz. rendelet értelmében mindazok a munkavállalók, akiknek egy havi illetményük az 1000 forintot meghaladja az 1000 forintot meghaladó összeg után illetménytöbbletdíj kötelesek fizetni. Az illetménytöbbletdíj a munkavállaló terhe és azt a munkáltató abban az esetben sem viselheti, ha szerződés

vagy alapszabályok szerint vagy más alapon a munkavállalót terhelő adókat egyébként viselni tartozik. Az adó év egy egy hónapjában élvezett szolgálati illetmény után járó illetménytöbbletdíj az illetményfizetéseket követő hó 1 napján esedékes és az esedékességtől számított 15 nap alatt adóptétkéskéntesen fizetendő.

Bővebb felvilágosítást az adóügyi osztály nyújt.

Salgótarján, 1946 szept. 18.

Versényi Lajos
v. tájékoztató.

Párthírek

Pártnapi előadók névsora:

24-én kedden.

Délután 2 órakor Gepgyár: Kadlót József.

Délután 6 órakor: Acélgyár: Boros Antal, Salgó Megyei Lajos, Úveggyár: Banar Sándor, Bányá Vu kovári Gábor, Forgács Tibor Béla, Posta: Godó M. István, Városhaza: Égner Rezső.

Este 7 órakor Somlyó: Takács András, Városi I. körzet: Sándor János, Zagyvarkodó: Nagy Béla.

Szept. 25-én szerdán.

Délután 6 órakor Vasút: Bogárn József.

Szept. 27-én pénteken

Délután 5 órakor Rendőrség: Tózsér Gyula.

Délután 6 órakor Baglyas: Uj János.

Bocsárlapudon 22-én d. u. 6 órakor népgyűlés. Tartja: Banar Sándor.

Homokterenyén 22-én d. u. 3 órakor népgyűlés. Tartja: Pék Béla.

Helyreigazítás

A szeptember 14-én megjelent Munkás Szóban a párthíroság határozatával kapcsolatosan, utólag a következőket közöljük. A kizártnak pontos neve és lakcíme: Hegyi József, lakik salgótarján bányakodónia. Koron József, lakik Zagyvarkodó-télen.

Felkérjük az elvtársak figyelmét, hogy a Magyar Kommunista Párt járási titkárságán, Salgótarján, Hunyad u. 10. sz. mindennap 9 óratól du 2 óráig Égner Rezső elvtárs partkülömbökre való tekintet nélkül állandó tanácsadással szolgál, általában panasznapiakat tart, bármilyen vonatkozású ügyes bajos dolgokban. Külön figyelmébe ajánljuk a falusi pártszervezeteknek, hogy Égner elvtársat a falusi dolgozók mindennemű ügyeikben tanácsadás végett bizalommal keressék fel.

Szerkesztői üzenetek

K. B. Salgótarján. A társaság kapcsolatban hozzánk küldött levelet, tekintettel arra, hogy az ügyet nem érint és csak a Párt és Ön közötti személyes viszonyra vonatkozik nem közölhetjük. Kifogásaival forduljon a megyei párthírosághoz.

Vidéki kore-skodók

logosabb beszerzési forrása

Mayer és Ungár

Salgótarján.

„MUNKÁS SZÓ”

demokratikus hetilap.

Felelős szerkesztő: dr. VASS GYULA.

Felelős kiadó: MEGYEHAZY LAJOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-u. 45.

Kéziratok erre a címre küldendők.

Nyomatott Vég Kalmán könyvnyomdájában Salgótarján, Fő-utca 66.

Megtettél mindent a sajtónap érdekében?